

45.1. Σπανάκια – Γενικές Πληροφορίες

45.1.1. Εισαγωγή:

Το φυτό σπανάκι ανήκει στη τάξη καρυοφυλλώδη (Caryophyllidae) και στην οικογένεια των Χηνοποδιοειδών (Chenopodiaceae).

Καλλιεργείται κυρίως στην Ευρώπη και τη Βόρεια Αμερική ενώ η καταγωγή του είναι από την Ασία. Είναι μονοετές ή διετές φυτό και καλλιεργείται για τα παχιά τριγωνικά φύλλα του. Αυτά βρίσκονται κοντά στη ρίζα, έχουν βαθύ πράσινο χρώμα και λεία ή κυματιστή επιφάνεια. Όταν η διάρκεια της ημέρας είναι μεγαλύτερη και η θερμοκρασία αρκετά υψηλή τότε αναπτύσσεται ένας βλαστός που φέρει μία ταξιανθία με μικρά άνθη. Ο καρπός είναι ένα πολύ μικρό μονόσπερμο καρύδι που μερικές φορές φέρει και αγκαθωτό περίβλημα. Ο πολλαπλασιασμός γίνεται με σπορά. Το ψυχρό κλίμα ευνοεί την ανάπτυξη του σπανακιού στην Ελλάδα που σπέρνεται από τα μέσα Αυγούστου μέχρι τέλος Φεβρουαρίου. Το έδαφος πρέπει να είναι υγρό ειδικά όταν το σπανάκι είναι μικρό. Τα αμμοπηλώδη εδάφη είναι τα πιο κατάλληλα.

Αν δεν υπάρχουν βροχές τότε χρειάζεται πότισμα. Πολλές από τις καλλιέργειες πάντως είναι ξερικές. Η ελάχιστη θερμοκρασία για τη βλάστηση των σπόρων είναι οι 2° C με μέγιστη θερμοκρασία βλάστησης τους 30° C και με βέλτιστη περιοχή θερμοκρασιών από 7° έως 24° C. Τα νεαρά φυτά μπορούν να αντέξουν σε χαμηλές θερμοκρασίες μέχρι -9 ° C. Η καλύτερη ανάπτυξη των καλλιεργειών επιτυγχάνεται σε θερμοκρασίες από 15 έως 20° C, με ελάχιστη θερμοκρασία στους 10° C και ανώτατο όριο τους 32° C.

Υπάρχουν αρκετές ποικιλίες σπανακιού. Οι πιο γνωστές στην Ελλάδα είναι το κοινό σπανάκι, η πριγκίπισσα τζουλιάννα, το κοντό σπανάκι και το πλατύφυλλο Άργους. Στην Ελλάδα απαντάται και αυτοφυές, ως άγριο σπανάκι κοινώς «νάνα». Για μεγαλύτερη παραγωγική απόδοση έχουν αναπτυχθεί υβρίδια.

Σύμφωνα με στοιχεία του διεθνούς οργανισμού FAOSTAT οι μεγαλύτερες σε παραγωγή χώρες είναι η Κίνα που παράγει το 90% της παγκόσμιας παραγωγής, οι Η.Π.Α. το 1,5%, η Ιαπωνία το 1,1% η Τουρκία το 0,94%, η Γαλλία το 0,51%, το Ιράν, το Πακιστάν και το Βέλγιο το 0,43% και άλλες χώρες με μικρότερες παραγωγές. Η Ελλάδα παράγει το 0,25% της παγκόσμιας παραγωγής.

45.1.2. Δείκτες Ωριμότητας:

Ο προσδιορισμός του κατάλληλου χρόνου συγκομιδής, καθορίζεται με κριτήριο το κατάλληλο εμπορεύσιμο μέγεθος με ανεπτυγμένα τουλάχιστον 5 έως 6 φύλλα, τα οποία κυμαίνονται περίπου από 40 έως 45 εκατοστά. (Μεγαλύτερα φυτά έχουν από 10 έως 12 φύλλα.)

Άλλος δείκτης ο οποίος δεν είναι και τόσο αξιόπιστος, γιατί επηρεάζεται από περιβαλλοντικούς και κλιματολογικούς παράγοντες, είναι ο χρόνος που μεσολαβεί από την σπορά μέχρι την ωρίμανση και προσδιορίζεται από 40 έως 70 ημέρες.

45.1.3. Ποιοτικοί Δείκτες:

Οι ποιοτικοί δείκτες προσδιορίζονται από το ότι τα σπανάκια θα πρέπει να έχουν ομοιόμορφο πράσινο χρώμα χωρίς να κιτρινίζουν. Να είναι πλήρως αναπτυγμένα καθαρά και απαλλαγμένα από σοβαρές βλάβες. Για την δημιουργία συσκευασίας μικρών δεμάτων, οι ρίζες πρέπει να κόβονται και οι μίσχοι πρέπει να είναι μικρότεροι από το μήκος των φύλλων.

***Τα παραπάνω κείμενα αποτελούν αποσπάσματα από το βιβλίο μας «Λαχανικά: Μακροχρόνια Συντήρηση, τα μυστικά».**